

Opetus- ja kulttuuriministeriö

8.2.2013

Viite: Kuulemistilaisuus 8.2.2013 85/040/2011

LUKIOKOULUTUKSEN YLEISET VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET JA TUNTIJAKO

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toimintatapa vaikuttavat keskeisesti yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan hyvinvointiin ja sen rakentumiseen. Yrittäjyys tietoina, taitoina ja asenteena kehittyy läpi elämän ja tarvitsee jatkuvaa elinikäiseen oppimiseen nojautuvaa tukea. Koulutuksella on keskeinen rooli yrittäjyyden vahvistamisessa. Yrittäjyyskasvatuksen tulisi olla koko koulutusjärjestelmän läpäisevä yksilön, yhteiskunnan ja koulutuksen tavoitteet huomioiva prosessi.

Yrittäjyyteen liittyvien tietojen, taitojen ja asenteiden (yrittäjämäinen toimintatapa) sekä työelämävalmiuksien vahvistaminen on noussut merkittäväksi yhteiskunta- ja koulutuspoliittiseksi strategiaksi sekä meillä kansallisesti että Euroopan unionissa.

Euroopan unionin komissio toteaa antamassaan Vihreässä kirjassa, että yrittäjyys on elinikäisen oppimisen avaintaito, joka tulisi sisällyttää kaikkien koulutukseen. Euroopan unionin komissio antoi 20.11.2012 tiedonannon koskien koulutuksen uudelleenajattelua. Komission näkemyksen mukaan 2000-luvulla tarvitaan erityisesti monialaisia taitoja, joista ensimmäiseksi komissio nostaa *Yrittäjyystaidot*. Myös OKM on lukiokoulutuksen kehittämistä koskevassa asettamispäätöksessään nostanut lukiokoulutuksen tärkeäksi kehittämistavoitteeksi ”yleissivistyksen vahvistamiseksi taivotta tietojen ja taitojen lisäksi tulevaisuuden oppimistaitoja”.

Komissio julkaisi 9.1.2013 Yrittäjyys 2020 toimintaohjelman, jossa se nostaa kouluissa tapahtuvan yrittäjyyskasvatuksen keskeiseen asemaan Euroopan hyvinvointikehityksen turvaamisessa. Komission näkemyksen mukaan jokaiselle toisen asteen opiskelijalle tulisi tarjota mahdollisuutta kokemuksia yrittäjyydestä esimerkiksi harjoitusyritystoiminnan avulla.

Koulutus ja tutkimus 2011 - 2016 Kehittämissuunnitelmassa (KESU, OKM 2012:1) todetaan muun muassa, että lukion uudistettavissa opetussuunnitelmien perusteissa määritellään työelämätaidoille valtakunnallisesti yhdenmukaiset tavoitteet, joita voidaan soveltaa paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Lisäksi lukiokoulutuksessa vahvistetaan kansalaisen, työntekijän ja yrittäjän oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa työelämä- ja yrittäjyyskasvatusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat (2009:7) asettaa tavoitteeksi yrittäjyyskasvatuksen vahvistamisen kaikilla koulutusasteilla.

Edellä olevaan perustuen Suomen Yrittäjät esittää lukiokoulutuksen yleisiin tavoitteisiin ja tuntijakoon kirjattavaksi seuraavat näkökulmat:

- Lukiokoulutuksen tehtävänä on osana yleissivistävää koulutusta opiskelijoiden yrittäjyyteen liittyvien tietojen, taitojen ja yrittäjyysasenteiden sekä työelämäosaamisen vahvistaminen.
- Yrittäjyys ja työelämäosaaminen sisällytetään elinikäisen oppimisen avaintaitona kaikkiin oppiaineisiin, oppiaineelle luontevina sisältöinä. Yrittäjyys ja työelämäosaaminen ovat lukion tuntijaossa oppiaineita yhdistäviä teemoja.
- Lukiokoulutuksen oppimiskäsityksen ja oppimisympäristöjen tulee tukea yrittäjämäisen toimintatavan syntymistä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi toiminnallisia oppimismenetelmiä, yhteistyötä yrittäjien ja muun työelämän kanssa sekä laaja-alaista tiedonhankintaa ja yhteisöllistä oppimista. Lukiokoulutuksen oppimisympäristöjen pitäisi laajentua huomioimaan myös muualla kuin oppilaitoksessa hankittu osaaminen ja hyödyntää muita oppimisympäristöjä. Esimerkiksi lukiokoulutuksessa kursseja tulisi voida suorittaa korkeakouluissa tai osallistumalla harjoitusyritystoimintaan. Myös muita oppimisympäristöjä hyödyntämällä tulisi kannustaa lukiolaisia omien ajatustensa ja ideoidensa toteuttamiseen.

Suomen Yrittäjät

Veli-Matti Lamppu
koulutusasioiden päällikkö